Häid lihavõttepühi kõigile!

KESKNÄDAL

Ilmub aastast 1999

Hind 0,78 €

ISSN 1406-9083

Nr 15 (894) 16. aprill 2014

RAHVA POLIITIKALEHT

Kujundus: MAE

Eesti poliitikas on juba kord nii, et Keskerakonna valimiskampaania loosungit oodatakse palju suurema elevusega kui teiste erakondade valimishüüdlauseid. Põhjus peitub lihtsalt selles, et Keskerakonna valimissõnumid on peaaegu kõik muutunud käibefraasideks, mida rahvasuu igapäevases kõnepruugis meelsasti kasutab.

Näiteks varasemate valimiskampaaniate varasalvest meenuvad kindlasti:

- **Rikas riik, parem palk!**
- **Eesti vajab vahetust!**
- **Kes siis veel!**
- **Tehtud!**
- **Aitab!**
- **Töötab!**

2014. aasta Euroopa Parlamendi valimistele 25. mail läheb Keskerakond vastu loosungiga „RAHU!“. Võib vaid imetleda, kui täpselt on selle mõiste tähenduse ajastanud Eesti kõige populaarsema erakonna kampaaniameistrid.

Meeldetuletus „RAHU!“ kannab endas sõnumit, et nii Eesti ja muu Euroopa kui ka kogu maailma jaoks on eluliselt tähtsaim rahu. Mitte hüsteeriat, mitte sõjaõhutust, mitte hirmutamist, mitte rahvustevastast vaenu, vaid just rahu on vaja, et inimesed tunneksid end turvaliselt, riigid ja majandus saaksid areneda ning kasvada.

Mõnikord tekib rahusõnumit unustades aga olukord, kus me rahu ei väärtusta enne kui kuri karjas! Ajalugu on näidanud, et pikk rahuaeg on petlik ja et rahu säilimist alati ohustab miski või keski.

Pinged Ukrainas tuletavad meile meelde, kui väärtuslik on rahu riigi sees ja riikide vahel. Samamoodi peame jälgima pingeid Egiptuses ja Kesk-Aafrikas, Süürias ja Liibüas. Kutse rahule innustab ühiskonda tegema kõik endast oleneva vältimaks pingeid Eestis. Kutse rahule paneb inimesi hoidma kainet mõistust ja külma närvi.

Keskerakond kutsub üles rahule. Keskerakond ütleb oma Euroopa Parlamendi valimiskampaanias Eesti inimestele, et kui säilitame rahu, kui jääme iseendaks ning kui hoiame ühte, siis läheb meil hästi.

Muide, trükivärv valimisreklaamidel ei jõudnud veel kuivadagi, kui juba mõtiskles Keskerakonna rahuloosungi üle uudisteportaali Delfi arvamustoimetaja Madis Vaikmaa Eesti Päevalehe veergudel. Väikese sarkasmiannusega vürtsitatult küsis ta, et mis saab Keskerakonnast siis, kui kõlavad ja lühikesed loosungid otsa lõpevad – ning soovitas kaaluda selliseid sõnu nagu „Diskursus!“, „Narratiiv!“ ja „Paradigma!“.

Eesti Ekspress aga lisas Edgar Savisaare pildiga tänavaplakatile L-tähe ja nii saigi kokku sõnum „RAHUL!“. Muidugi võib rahul olla, kui oled suure ja tööka erakonna liider ning võtad kõigil valimistel enim hääli.

Samuti demonstreerivad jätkuvat huumorimeelt veebinaljamehed, kes panid kõrvuti Keskerakonna “RAHU!“ ja Tartu Milli „JAHU!“.

Täname kõiki Eesti Keskerakonna valimiskampaaniasse panustajaid ning, nagu näha, meie loosung töötab. Oleks tore, kui 25. mai õhtul võiksime taaskord konstateerida: TEHTUD!

Kesknädal

Juhtkiri

Marko Kaljuveer loobus Toomas Uba järjepidevusest

INDREK VEISERIK
spordihuviline
indrek@kesknadal.ee

ERR-i juhile Margus Allikmaale saab ette heita juhtimis- ja kommunikatsioonivigu, kuid Kesknädal toetab Allikmaad selles, millest kogu konflikt alguse sai – Marko Kaljuveeril on sporditoimetuse juhtimises ebarahuldavad töötulemused. Kohe tõestan.
Kaljuveerist ei ole saanud Toomas Ubale väärilist mantlipärijat. Kaasaegse Eesti spordireporterite koolkonna rajaja Uba kommentaarid olid oma ajastu parimad, sisutihedad ja faktirohked. Uba oli mees, kes pani aluse rahvusvaheliste suurvõistluste otsereportaažidele, milleta praegu ei kujuta enam ette olümpiamänge, MM-võistlusi, Vormel-1 jms.

Loomulikult ei saagi eeldada, et Kaljuveer peaks Ubaga samal tasemel olema, kuid ta võinuks püsida siiski Uba „tallatud rajal" ja võtta Uba tehtu eeskujuks. Kahjuks puuduvad Kaljuveeri juhitud sporditoimetuses praegu tõsised arutelud sporditeemade üle, kommentaarid on faktivaesed ja emotsionaalselt üle pakutud. Spordielu kajastamine on ühekülgne ja selgelt jalgpalli poole kaldu. Kui Uba elaks, ta kindlasti ei kiidaks heaks teatud spordialade ülbet ja järjekindlat eiramist rahvustelevisiooni kanalil.

KESKMÕTE: ***Kes võiks Kaljuveeri asendada? Parim kandidaat on Raul Rebane, kes aastatel 1977–1997 töötas ETV-s spordireporteri, toimetaja ja programmijuhina ning hiljem sai tuntuks Gerd Kanteri meeskonnajuhina.***

Ja kuidas üldse Kaljuveer sai Uba mantlipärijaks? Uba ise andis oma elutee lõpul ju mõista, et soovib ametijärglasena näha hoopis Helar Osilat. Järelikult Uba juba siis ei tunnetanud Kaljuveeris võimekat sporditoimetuse juhti. Ometi suutis Kaljuveer enda taha toetuse saada ning hiljem sporditoimetuse juhiks tõusta. Järelikult on Kaljuveeril oskus inimesi enda poole võita. Ta osutus nii kõvaks „poliitikuks", et on suutnud isegi Allikmaa põlvili suruda olukorras, kus tegelikult Allikmaal oli õigus.

Ja isegi kui Allikmaa ongi ERR-is kõigest Reformierakonna käepikendus (mis võib olla tõsi), ei muudaks ka see asja. Kui Allikmaa Kaljuveeri pärast töökoha kaotab, siis tulevad tõenäoliselt ka uuelt ERR-i juhilt etteheited Kaljuveeri töö kohta. Intriigitsemise asemel peaks Kaljuveer parandama ETV spordisaadete kvaliteeti. Eeskuju võiks ta võtta kasvõi näiteks Tallinna Televisiooni saatest „Spordisõbrad". Nii laiapõhjalist ja mitmekesist spordialade kajastust kui „Spordisõprades" pakuti viimati ETV-s Toomas Uba ajal.
Kes võiks Kaljuveeri asendada? Parim kandidaat on minu arvates Raul Rebane, kes aastatel 1977–1997 töötas ETV-s spordireporteri, toimetaja ja programmijuhina. Praegu koolitaja ja konsultandina tegutsev endine kettaheitja Gerd Kanteri meeskonnajuht Raul Rebane kahtlemata suudaks mürgise õhkkonna ERR-is kiiresti lõpetada.
Tandemi Uba–Rebane spordikommentaarid ETV-s olidki ilmselt parimad, mida Eestis kunagi kuuldud. Näiteks mul on meeles nende kommenteeritud 1991. aasta Tokyo kergejõustiku MM ja eriti hetk, kui Mike Powell püstitas kaugushüppes maailmarekordi – see oli fantastiline ja unustamatu. Rebane oli Ubaga võimekuselt võrdne. Õhus oli neil teineteisele heas mõttes ärategemise hõngu, pidevalt hoidsid mehed meele terava, et teise kõrval mitte hätta jääda.
Praeguse konflikti ERR-is lahendab vaid Marko Kaljuveeri lahkumine sporditoimetuse juhi kohalt ja tema asendamine inimesega, kel on laiemat haaret ja armastust kõigi spordialade vastu. Ja kes mõistab, et ETV on kogu rahva mitmekesise spordihuvi väljund, mitte üksi jalgpalli ja mõne teise spordiala kanal.
PS Juhtkiri läks trükikotta enne, kui Ringhäälingunõukogu teisipäeval, 15. aprillil otsust tegema kogunes.

KESKNÄDAL

Aadress: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	**6 274 583**
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	**6 274 571**
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	**6 273 465**

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Tartu Ülikooli teadur Vassil tunnustas Repsi ja Simsonit

Tartu Ülikooli riigiteaduste instituudi teadur Kristjan Vassil andis ERR-ile intervjuu, kus rääkis pikemalt erakondadest ja nende sidemetest valijatega. Ta leiab, et valijad peaksid oma rahulolematusest erakondadele tugevamalt märku andma. Ka peaks Vassili meelest paranema poliitiline kultuur – ta peab silmas, et see juhtuks hiljemalt 2032. aastaks, mil Tartu Ülikool tähistab 400. aastapäeva.

Vassil arvab, et rahulolematus mõne erakonnaga ei anna veel põhjust uut erakonda rajada. „Euroopa Parlamendi valimistel või kohalike volikogude valimistel käituvad valijad tihti nii, et jätavad hääletamata erakonna poolt, mis on tegelikult nende esimene eelistus, ja annavad oma hääle mõnele teisele erakonnale, et väljendada eeskätt oma rahulolematust, mitte niivõrd oma siirast poliitilist eelistust," on Vassil märganud.
„Peame mõistma, et erakonnad on majanduslikud mängurid, kes maksimeerivad oma huve. Pole põhjust arvata, et nad loomulikult oma mugavustsoonist välja tuleksid ja üleöö härrasmeesteks muutuksid," räägib teadur. Ta loodab, et poliitiline kultuur hakkab paranema, kui uus põlvkond on normide ja vaadete suhtes kriitilisem.
„Muide, lisaks põlvkondade vahetumisele suureneks poliitiline härrasmehelikkus ka siis, kui poliitikas osaleks senisest enam naisi," arutleb Vassil. „Samuti on ka naispoliitikute puhul minu arvates „härrasmehelikkus" hästi paigas. Ma ei pruugi tihti nõustuda Mailis Repsi või Kadri Musta (Simsoni – *Toim.*) seisukohtadega, aga debattides kasutavad nad argumente vaidlusteema, mitte oponendi isiku kohta. Naiste osalusel toimuvad debatid on enamasti palju argumendirikkamad kui need, kus omavahel vaidlevad ainult mehed. See on informatiivne ja tekitab dialoogi."
ERR täpsustab, et Kristjan Vassili uurimissuundadeks on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia mõju poliitilisele käitumisele, e-valimised ning valijakäitumine. Ta juhendas 2011. aastal projekti „Valijakompass", mille abil saab valija ülevaate, millised tema isiklikud seisukohad kattuvad erinevate erakondade platvormidega.

Yana Toom võitis võitmatu kapo

Tallinna Ringkonnakohus tegi reedel, 11. aprillil otsuse, millega osaliselt rahuldas Riigikogu liikme Yana Toomi ***(pildil)*** kaebuse ja tuvastas Kaitsepolitsei poolt 12. aprillil 2012 avaldatud aastaraamatus Yana Toomi puudutava teabe avaldamise õigusvastasuse.
Toom on tänulik kõigile, kes teda kohtuprotsessi kestel toetasid ja julgustasid.
„Mul on hea meel kohtuotsuse üle eelkõige seepärast, et sellega mõistetakse hukka inimeste stigmatiseerimine poliitilistel kaalutlustel. Demokraatlikus riigis on lubamatu pidada nõiajahti, ja kohus andis Kaitsepolitseile selle kohta väga selge signaali," ütles Toom.
Toomi rõõmustab ka see, et poliitilise kempluse keskmest on kohtu abil välja toodud vaidlus õppekeele üle – see loob kindlasti aluse konstruktiivsetele arengutele, loodab ta.
„Tänan ka kõigi nende koolide ja hoolekogude esindajaid, kes, vaatamata tugevale survele, rääkisid asjast ausalt ja avameelselt ning julgesid anda adekvaatse hinnangu olukorrale venekeelsetes koolides. Loomulikult tänan ka erakonnakaaslasi usalduse ja toetuse eest ning ajakirjanikke, kes kajastasid kogu protsessi pidevalt ning objektiivselt," ütles riigikogulane, kes saab nüüd rahuliku südamega ja enesekindlalt sukelduda Keskerakonna Euroopa Parlamendi valimiskampaaniasse.
Kesknädala meelest on imelik, kuidas on meie riigis ikkagi võimalik, et üks kohus teeb teisele kohtule sajaprotsendiliselt vastupidise otsuse? Tallinna Halduskohus ju Toomi kaebust ei rahuldanud. Alles Tallinna Ringkonnakohus leidis, et kapo käitus vaidlusaluseid lauseid avaldades õigusvastaselt, sest isikuandmete avalikustamine polnud tema ülesannete täitmiseks vajalik. Samuti pidas teise astme kohus põhjendatuks kaebaja väidet, et kapo avaldas isiku kohta ebakohaseid väärtushinnanguid.
Paljud on küsinud: mis tähendab, et Toom võitis „osaliselt"? See tähendab seda, et kohus jättis rahuldamata kaebuse osas, millega Toom soovis kohustada kapot kõrvaldama aastaraamatu eksemplarid raamatukogudest ja milles taotles mittevaralise kahju hüvitamist rahas.
Seega põhimõtteliselt võitis Yana Toom kogu sisulise protsessi kapo vastu.

HIIBUSE NÄDAL

UUE KOALITSIOONI KOOSTÖÖ LAABUB ESIALGU SUUREPÄRASELT

Teeme Valgamaale parema tuleviku!

INGRIDA PJATKOVSKAJA

Esimesel pildil on Keskerakonna Valgamaa piirkonna värsked juhid ja juhatuse liikmed (vasakult) Jüri Konrad, Maarja Mägi, piirkonna aseesimees Alar Nääme, piirkonna esimees Endel Uppin, Ülle Juht ja Ruth Jürgens.

Need tublid inimesed valiti etteotsa äsjasel aastakonverentsil ja nende käes on Valgamaa tulevik. Samalaadseid konverentse on sel kevadel pidanud või pidamas kõik suure erakonna piirkonnad. Värskenevad ja täienevad kõikide piirkondade juhatused. Ees on ju kahed valimised – Euroopa Parlamenti ja Riigikogusse – ning seepärast tööd laialt.

Mis puutub Valga maakonda, siis kuuleb selle kohta peameediast tavaliselt kurvavõitu sõnumeid: majad tühjad, maa tühjeneb, depressioon rõhub. Päris nii hull see siiski ei ole. Need inimesed, kes kohal, teevad ju tööd selle nimel, et looduse poolest kaunis maakonnas elu ikka paremaks läheks.
Valgamaa peab taas õide puhkema – korrati konverentsi kõnetoolist. Kõigepealt tuleb leida inimestele tööd, et nad kodukandist ei lahkuks. Külad tuleb taas elustada.
Kohalike omavalitsuste valimistel andis valija Keskerakonnale suure toetuse. Valgas valimised võidetigi. Kuid kohapealsete „murumängude“ läbi, kus Reformierakond ja sotsiaaldemokraadid valimistejärgsel ööl salaleppe sõlmisid ning keskerakondlased võimult tõukasid, jäi valijate enamus kaotajaks. Mis demokraatiast siin räägime! Euroopas nii ei tehta.
Pärast järgmisi valimisi peab olukord kardinaalselt muutuma – otsustasid aastakonverentsi delegaadid. Valga saagu jälle keskerakondliku valitsusega linnaks! Nagu seda on pealinn Tallinn – linn, kuhu põgenevad ka Valga inimesed.

Valga piirkonna valimiskonverentsist tegi pildireportaaži ja seadis selle trükivalmis fotograafiaõpilane Ingrida Pjatkovskaja.

„VALGAMAA KAART MUUTUB ROHELISEKS!“

Nii ütles intervjuus ajalehele „Valgamaalane“ Keskerakonna Valgamaa piirkonna uus esimees Endel Uppin. Ta soovib anda piirkonnale uue hingamise. „Igasse valda peab tulema erakonna tugev ja tegus osakond,“ rõhutas ta ja lisas: „Järgmistel kohalikel valimistel muutub Valgamaa kaart roheliseks.“
Lähimaks ülesandeks peavad siinsed keskerakondlased Europarlamendi valimiste edukat korraldamist Valgamaal. Hoolitsetakse selle eest, et Keskerakonna kandidaadid saaks rahvaga palju kohtuda. Et inimesed saaksid oma muresid kandidaatidele ära rääkida. Et Brüsselisse pürgijad annaks rahvale täpselt teada, mida nad Euroopa südames ka Lõuna-Eesti heaks saaks ära teha. Või vähemalt püüaks seda.
Kohe pärast eurovalimisi läheb lahti 2015. aasta Riigikogu valimiste kampaania. Keskerakond tahaks maakonnas muidugi võimalikult paremat tulemust teha. Las rahvas ütleb, mida ta Eesti elust arvab ja keda Toompeal võimu juures näeks.

Keskerakonna Valgamaa piirkonna värsked juhid ja juhatuse liikmed (vasakult) Jüri Konrad, Maarja Mägi, piirkonna aseesimees Alar Nääme, piirkonna esimees Endel Uppin, Ülle Juht ja Ruth Jürgens.

KOOS VALIJAGA: Europarlamenti pürgiv Oudekki Loone leidis paljude konverentsi delegaatidega ühise keele. Aktiivse keskerakondlase Mare Kallasega jõuti lausa pildile.

VALIMISED: Valdava häälteenamusega valis Keskerakonna Valgamaa piirkond endale uue esimehe Endel Uppini ja 12-liikmelise juhatuse.

POOLT! Tähtsamad Valgamaa tuleviku teemalised otsused võeti konverentsisaalis vastu suure hulga poolthäältega.

Pevkur peab asuma Vaheri ja IRL-i laga koristama

Viimasel ajal on Eesti avalikkust šokeerinud rohked teated õnnetustest, mis viitavad meie sisejulgeoleku nõrkusele, et mitte öelda olematusele. Aastatel 2009–2014 valitses Siseministeeriumi IRL – kõigepealt Marko Pomerants ja seejärel Ken-Marti Vaher. Nemad vastutasid päästeteenistuse, kiirabi ja politsei võimekuse eest.

Päästeteenistuse ja politsei võimetus suurtele õnnetustele kiiresti ja adekvaatselt reageerida, eriti aga viimaste aegade läbikukkumised on IRL-i häbiplekk. IRL oma vigade tunnistamise asemel hoopiski alustas möödunud nädalal jõulist Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniat Keskerakonna esimeest halvustavate plakatite tänavaletarimisega. Justkui see midagi aitaks.
Lugejatel on meeles Saaremaa Kõrkvere ranna 5. aprilli õnnetus, kus merele kandunud paadist vette sattunud poisile ei saanud keegi appi minna, sest polnud teist paati. Orissaare päästekomandol, mis asub Pae sadamast 18 kilomeetri kaugusel, pole varustuses paati juba mitu aastat. Pole seda ka Politsei- ja Piirivalveametil, kuigi neil on ometi merepääste kohustus. Nii paadiga päästeauto kui ka paadiga politseiauto sõitsid külmas merevees ulpinud poisikest päästma Kuressaarest, 60 kilomeetri kauguselt.
Teine värske traagiline juhtum toimus Raplas ajalehe Pealinn ajakirjaniku Andrus Allikaga (57), kes läks 31. märtsil Lukoili tanklasse. Sealse töötaja kinnitusel oli mees õues oma auto taga oleva haagise juures, kui ühtäkki kokku varises.
Helistati kiirabisse ja kohale saadeti brigaad kaugemalt, Kohilast! Ennekuulmatu, et maakonnakeskuses Raplas pole ühtki kiirabibrigaadi, kes oleks võinud mehe elu päästa.
Kuidas saab tõmbekeskus (IRL-i loodud väljend!) tõmmata ligi elanikke, kui neile seal kiiret abi ei tagata?
Või näiteks see, miks politsei Lääne-Virumaal Tamsalus julmalt mõrvatud 15-aastast Marilyt kaitsta ei suutnud. Oli ju Marily politseile enne hukkumist teinud avalduse enda suhtes toime pandud vägivalla kohta. Üheksa-aastase Narva tüdruku Varvara Ivanova tapmises kahtlustatavat ei ole kaks aastat tabatud. Jne.

IRL-i prioriteediks pole mitte Eesti inimestele kodumaal turvalisust luua, vaid kogu raha eest tanke osta ja võõrriikidele välisabi anda, lappides meie maksumaksja raha eest erinevates maailma piirkondades USA huvides tekitatud segaduste tagajärgi.

Seda jada võiks veel pikalt jätkata – kõik need majapõlengud hukkunutega jne.
Kus on nüüd mees, kes küll tahtis väga ministriks saada, aga kes ei suutnud muud kui kärpida – Ken-Marti Vaher? Miks tema sõna ei võta? Värske siseminister Hanno Pevkur peab igal juhul hakkama tema ja IRL-i laga koristama, sest sisejulgeolekuga on Eestis väga kehvad lood.
Lisaks väikestele palkadele on nõrk sisejulgeolek just üks neid põhjusi, miks meie riigist nii massiliselt lahkutakse. Mitte keegi ei taha, et tema lähedane sureks päästepaadi või kiirabi puudumise pärast või et vara hävib, kuna IRL-i vastutusajal on päästekomandosid massiliselt (loe: eluohtlikult) suletud.
IRL-i prioriteediks pole mitte Eesti inimestele kodumaal turvalisust luua, vaid kogu raha eest tanke osta (s.o relvatööstust toetada) ja võõrriikidele välisabi anda (meie maksumaksja raha eest lappida erinevates maailma piirkondades USA huvides tekitatud segaduste tagajärgi).
Just see on tõeline korruptsioon. Eerik-Niiles Kross ja Anvar Samost, võtke see asi ette, siis oleks teist vähemasti midagigi kasu!
Kn

Loe ka Jakko Väli kirjutist lk 5, „Kibestunud IRL muutumas ohuks Eestile“

Miks te siis edasi ei võidelnud oma rahva eest?

Meditsiinidoktor JAAK UIBU ettekandest „Rahvastik, ajaloosündmused ja rahvastikupoliitika Eestis 95 aasta vältel“ langenud vabadusvõitleja päeval 30. märtsil 2014 Tartu Ülikooli aulas

Eellugu

Mullu suvel pöördusid Läti sõbrad minu poole ettepanekuga koostada ülevaade Eesti rahvastikupoliitilistest kogemustest. Nad soovisid neid kasutada kahaneva elanikkonnaga Lätis sündimuse vähenemise peatamiseks. Eestil on õnnestunud naabrite ees jätta mulje demograafilisest edust. Nõustusin – kas siis kergemeelsusest või edevusest.

Ettekande pidasin Läti Seimi demograafiakomisjoni konverentsil 31. jaanuaril. See on avaldatud Seimi veebilehel läti keeles. Ta on saadaval ka veebilehes *Estonian World Review* inglise keeles. Ettekandes tuli vältida õpetussõnu, et tehke nüüd nii ja ärge tehke nii. Püüdsin kõnelda üksnes sellest, mis on Eestis toimunud; kas on kasutatud teadlikku rahvastikupoliitikat; ja mis sellest on välja tulnud. Kasutasin Eesti Statistika andmebaase, seega toetun enamasti riiklikule statistikale. Sellele Läti ettekandele tuginen ka siin.

Rahvaarv

Vabadussõja järel oli rahvaarv 1 miljon 60 tuhat. Eestlaste osa selles oli ümmarguselt 90%, seega eestlaste arv oli peaaegu 1 miljon. Iseseisvuse lõpuks kasvas rahvaarv 1 miljonile 130 tuhandele.

Kust tuleb 70 tuhat juurdekasvu? Rahvaarvu suurendasid 35–37 tuhat optanti Venemaalt. Maareformiga loodi juurde 50 tuhat talundit, nendesse sündis palju lapsi. Tõusis keskmine eluiga.

Sündimus oli Wabariigi algusaastatel üsna kõrge – 22 tuhat aastas (võrdluseks tänane – alla 14 tuhande), aga see hakkas aeglaselt alanema ja iseseisvusaja lõpuks oli 18 500. Iive ja sündimus tunnistati probleemiks 1930-ndate alguses. Ohu eest hoiatas tolleaegne akadeemiline eliit: Ado Lüüs, Juhan Vilms, Helmi Mäelo, Hans Madissoon, Aleksander Rammul ja tema õpilane Mihkel Kask, Juhan Aul jt.

Teen kõrvalepõike seoses Mihkel Kasega. Mäletan jutuajamist temaga, kus ta rääkis, kuidas ta laagriarstina Siberis tahtis aidata oma suguvenda ja sokutas selle kööki leivalõikajaks. Ta oli meest hoiatanud, et süüa tohib algul väga vähe. Mees ei suutnud end siiski tagasi hoida suures näljatundes, ja see oli tema kurb lõpp.

Aga kus on tänane akadeemiline eliit? Vastus – teevad projekte. Kus on meie kuulus rahvusülikool? Ei sobi tema kohta halvasti öelda, sest kasutame konverentsiks rahvusülikooli aulat.

Rahvastikupoliitika

Eliidi eestvedamisel kutsuti kokku rahvusliku kasvatuse kongress 1935. aastal. Sellega võiksime tinglikult dateerida Eesti rahvastikupoliitika alguse. Kongressil kutsus riigivanem Konstantin Päts meie haritud jõude, eriti arstiteadlasi, rahvusliku ja riikliku hädaohu vastu võitlema.

Järgnevatel aastatel võeti kasutusele hulk meetmeid, näiteks vallalistel tõsteti tulumaksu 10%-lt 25-le. Peaminister Kaarel Eenpalu nõudis, et iga seaduse väljatöötamisel tuleb pearõhk panna sellele, et seadused ei takistaks, vaid soodustaks rahva arvulist kasvu. Seda nõuet vist järgnenud peaministrid ei tea. Igatahes ei ole nad kokku kutsunud järjekordset rahvusliku kasvatuse kongressi, kuigi viimasest 1996. aastal on varsti möödas 20 aastat.

Inimkaotused

Inimkaotustest Teises maailmasõjas on palju kõneldud. „Valge raamat 2004“ võtab kokku – peaaegu 90 tuhat hukkunut ja peaaegu sama arv Eestist lahkunuid. Küüditamised, represioonid, vägivaldne kollektiviseerimine jätsid sügava negatiivse jälje meie rahvuskeha elujõule. Arvestuslik rahvaarv 1945. a oli ainult 0,85 miljonit. Siiski sõja-aastate madal sündimus kerkis sõja järel jälle Vabadussõjajärgsele tasemele. Beebibuumi, nagu see esines kõikides Lääne-Euroopa maades 20 aasta jooksul, Eestis ja Lätis ei olnud. Seda tunnistas varalahkunud demograafiaklassik Kalev Katus. Kui ma ütlen „sõjaaastate madal sündimus“, siis on see tinglik – see oli 15 tuhat, ja täna on sündimus alla 14 tuhande lapse aastas!

Dr JAAK UIBU Jüri Kuke mälestuspäeval TÜ aulas 30. märtsil 2014

Foto: Andres Tennus

Nõukogude aeg

Nõukogude ajal kasvas rahvaarv 1,56 miljonini. See kasv oli põhiliselt sisserände arvel. Aga ka eestlaste endi arv kasvas 45 okupatsiooniaasta vältel 100 tuhande võrra. Venemaalt tuli 50 tuhat etnilist eestlast ja aastatel 1970–1990 oli eestlaste sündimus üle taastetasandi, peale selle suurendas rahvaarvu keskmise eluea tõus. Sisserännanute sündimus jäi alla taastetasandit.

Nõukogude perioodi rahvastikupoliitikast on raske rääkida – demograafilised andmed olid salastatud, toimus põlisrahva allasurumine, kõikjal domineeris sisserännanu. See oli teadlikult väärastatud rahvastikupoliitika.

Siiski perepoliitika toimis – lastetoetused, arstiabi, haridus jm. Eestlaste sündimus oli 20 aastat taastetasandil 2,1 last naise kohta. Suure sündimuse aastad olid 1983–1988, 1989 algas langus.

Huvi pakub sündimuse tõus stagnatsiooniajal. Sama oli ka Venemaal. Paistab, et stagnatsioon – elu ilma äkiliste muutusteta, on soodus rahva viljakuse mõttes.

Süvendatud uurimist vajab üks ajalehe Edasi algatus 1960-ndate lõpus. Ajaleht korraldas ümarlaudu teemal „Iive, iive, iive“. Seda tegid ajakirjanikud koos teadlaste, poliitikute ja majandusmeestega (asutuste direktorid, kolhoosiesimehed). Otsiti sündimuse majanduslikke põhjuseid. Tehti hulgaliselt ettepanekuid, mida majandusmehed jõudumööda ellu rakendasid. Ja tulemuseks olid tuhanded lisasünnid.

Tähelepanu väärivad nõukogude perioodi viimastel aastatel tehtud rahvastikupoliitilised algatused. Nendest on kirjutanud väsimatu Ago Teder oma raamatus „Isade foorum“ (2003). Püüti formuleerida rahvastikupoliitikat, laiendati peretoetusi, tähtsustati lasterikkaid peresid.

Vabanemine

Kui tuli vabanemine 1991. a, siis harjumuspärane institutsionaalne alus muutus või kadus hoopis. Pikkamisi tegijate jõud kustus. Mäletame loomeliitude pleenumit 26 aastat tagasi ja Lennart Meri suurepärast ettekannet „Kas eestlastel on lootust“. Ta ütles, et eesti rahva hetkeseis on kriitiline, aga mitte pöördumatu, eeldusel, et valitsus seda küsimust prioriteetseks peab. Kuldsed sõnad!

Meri hilisemates avaldustes kohtame palju patriootlikke ütlusi, aga kahjuks pole seal enam rahvastikupoliitilisi aktsente.

Mäletan, kuidas 1998. a Meri helistas rahvastikumi-nistrile, vist ainus kord, kui ta kõnega ministrit austas. Aga ta rääkis seekord kaitsekulutuste tõstmisest eelarves 2 protsendini. Kui 1995. aastal käisin Presidendi Akadeemilises Nõukogus rääkimas rahva tervisest, oli president tõeliselt mures kaitseväelaste kehva tervise pärast.

Möödunud aastal täitus 25 aastat loomeliitude pleenumist. Saatsin seitsmele loomeliidule kirja, palusin süveneda Meri 1988. a kõnesse. Palusin ka vastata Toompea Haridusseminari rahvastikupoliitilistele küsimustele ja ettepanekutele, neid oli kümmekond. Palusin saata need Riigikogu põhiseaduskomisjonile.

Ükski loomeliit ei vaevunudki pead murdma oma rahva heaks. Kaks neist saatsid Riigikogule küll oma toetuse Haridusseminari kirjale, millele Riigikogus ei reageeritud. Nii palju tänastest loomeliitudest.

Alles mõni päev tagasi lugesin Erkki-Sven Tüüri pöördumisest seoses laulu „Taandujad“ taandamisega laulupeo kavast: laskem ennast puudutada hetkeks ka küsimusest, mida saame meie teha, et meie rahvas arvuliselt EI väheneks? Mida saame meie teha, et kõigil lastel oleks Eestis hea elada ja et neid sünniks rohkem? Just seda ees-märki ma kirjas loomeliitudele ärgitasingi, aga ilmselt küsimus ei jõudnud pärale.

Kidumine

Taasiseseisvumise järel on rahvaarv pidevalt vähenenud. Oli 1,56 miljonit, on 1,31 miljonit. Eestlaste arv 1991. aastal oli 970 tuhat ja 2013. aastal vaid 890 tuhat. Kas tagasi 1945. aastasse?! Rahva kidumine on aeglane, igapäevaelus seda ei märka, eriti suuremas linnas. Tallinn isegi kannatab suure sündimuse tõttu – raske on lasteaiakohtadega. Aga maaelu ja väikeasulad hääbuvad. Maal elades näen, kuidas naabrite majad tühjenevad ja lagunevad.

Taasiseseisvumise aegsest rahvastikupoliitikast võib rääkida alates aastast 2003. Valitsus ja Riigikogu kehtestasid 1. jaanuarist 2004 paljuräägitud vanemahüvitise. Kas sellest kui üksikmeetmest on abi olnud?

Kui võtta 2002 ja 2003 sündimus 13 tuhat last platooks ja eeldada kõigi muude tegurite puudumist sündimuskäitumisele, saame üheksa aasta kohta ligi 18 tuhat lisasündi. See kõneleb vanemahüvitise kasuks. Siiski pole see piisav positiivse iibe saavutamiseks (vaid ühel aastal oli iive 35 sünniga plussis), rääkimata Nõukogude lõpuaastate sündimusest, mis ületas 20 000 sündi aastas.

Ei saa öelda, et rahvastiku kidumise vastu pole midagi tehtud. Mida on tehtud, sellest rääkisingi Lätimaal. Aga ma lisan – sellest kõigest on vähe. Midagi on puudu ja ega mina ka ei tea täpselt, mis puudu on. Küll formuleerisin paarkümmend printsiipi ja meedet, mille toimet tuleks uurida põhjalikumalt.

Esimene neist oli rahvuse säilimise ülesanne põhiseaduses. Riigi tasandi ülesannetest kirjutasin artiklis „Peaminister Andrus Ansip ja riigi rahvaarv“ ja püüdsin seda avaldada. Ei tihanud seda teha Sirbi peatoimetaja Ott Karulin. Juba kuu aega marineerib artiklit Postimees – Neeme Korv ja Marti Aavik ei ütle otseselt, et ei avalda; lihtsalt kirjadele ei vastata. Kui Eesti ajakirjandus on blokeeritud rahvastikuaruteludele, mis siis teha? (Kesknädal avaldas selle 5.03.2014 – *Toim.*)

Eliit

Poolteist kuud tagasi saatsin Lätis peetud ettekande 40–50-le Eesti Teaduste Akadeemia liikmele. Palusin, et nad osa oma vaimuenergiast pühendaksid rahvastikuprobleemide lahendamiseks. Lisasin, et rahvaarvu vähenemisel on oht rahvuskultuuri hävimisele, süvenevad probleemid majandusarenguga ja sotsiaalse infrastruktuuri jätkusuutlikkusega.

Geneetikutele piisab küll geneetilise rikkuse säilitamiseks kümnest tuhandest reproduktiivses eas inimesest (Villems, EPL 30.12.2009), kuid sellest ei piisa kultuuri hoidmiseks. Mitu akadeemikut kirjale reageeris? Kahjuks mitte ükski.

Riigi põhieesmärk ja põhiülesanne – rahvuse säilimine – ei ole rahuldavalt täidetud. Seepärast Toompea Haridusseminar tõstatas Riigikogu ees põhiseadusega määratud põhiülesande täitmise juriidilised aspektid.

Pöördusime Riigikogu põhiseaduskomisjoni poole, paludes põhiseaduse ja rahvastikukriisi temaatika võtta põhiseaduskomisjoni töösse. Mõnerealises vastuskirjas lükkas komisjoni esimees Rait Maruste ettepaneku tagasi. Palusime arbiitriks Eesti Akadeemilise Õigusteaduse Seltsi: kas komisjoni keeldumine on juriidiliselt piisavalt põhjendatud? See kõik oli möödunud kevadel. Saime vastuse asjur Sirje Kaljumäelt Riigikohtust, et seltsi kalenderplaan ei luba seda temaatikat plaani võtta. Niipalju tippjuristidest.

Erand

Üks kaunis erand. Rootsis Eestit esindava Jaak Jõerüüdi sõnad oma raamatust „Muutlik“ (Tuum, 2010, lk 188):

„Normaalses riigis peaks valitsus ja parlament ALATI sõnastama riigi eesmärgid, lühemad ja pikemad. (…) MINA ütlen, et TÄNA peaks Eesti riigi peamine eesmärk olema rahva väljasuremise vältimine ja sellele tuleks allutada kõik tegevused. (…) Mõni teine kehtestaks mõne teise SUURE eesmärgi. Kehtestagu.“

Jõerüüdi sõnu tuleb hinnata. Ta on lahti seletanud Kalev Katuse direktiivi – ühiskonna arengut tuleb käsitleda rahvastikukeskselt.

Miks?

Tahan veel käsitleda üht sündimuse näitajat – summaarset sündimuskordajat. See peaks olema vähemalt 2,1 last keskmiselt naise kohta, kui kehtivad konkreetse aasta sündimusnäitajad. Paraku on see kogu taasiseseisvumisajal olnud allpool taastetasandit.

Kirjanik Siim Veskimees kirjutas otsekoheselt: Me näeme jätkuvalt, et Eesti rahvastik vaneneb, sündivus on 1,6 last naise kohta ja väljaränne on suur. Vabandage, aga inimene, kes sellel taustal räägib, kui hästi Eestil läheb mingite majandusnäitajate alusel, on ilma igasuguste epiteetideta lihtsalt loll või sisimas vihkab meid. Ülo Vooglaid kirjutas hiljuti, et saadikud ja ametnikud peaksid aduma, et sündimus on elukvaliteedi ja kindlusetunde funktsioon. Madal sündimus ja suur väljaränne on omakorda hoolimatu, süsteemitu, ahnitsemist hõlbustava majanduspoliitika, sh maksupoliitika tagajärg.

Ma ei tea, mis ma kostan eesti rahva vabaduse ja iseseisvuse eest võidelnud Jüri Kukele, kui me teispoolsuses peaks kohtuma. Me olime päris head tuttavad. Olime temaga koos 1975. a peaaegu kuu aega, kui meid Moskva Ülikooli puhkekodus Krasnovidovos valmistati ette välismaal stažeerimiseks. Ta ei jäta ju pärimata, miks vabaks saades rahvus hääbuma hakkas. Miks te siis edasi ei võidelnud oma rahva eest?! Ma ei tea, mida vastata.

Peaminister Kaarel Eenpalu nõudis, et iga seaduse väljatöötamisel tuleb pearõhk panna sellele, et seadused ei takistaks, vaid soodustaks rahva arvulist kasvu. Seda nõuet vist järgnenud peaministrid ei tea.

Kibestunud IRL muutumas ohuks Eestile

Märtsis 2011 avastas nukker Andres Herkel, et sellest Isamaaliidu fraktsioonist, millega ta 1999. aastal parlamendis alustas, pole peale tema enam kedagi alles jäänud. Ühelt poolt on põlvkondade vahetus poliitikas täiesti loomulik nähtus. Kuid ma arvan, et aatelist ja ausat Herkelit tegi toona kurvaks hoopis miski muu...

JAKKO VÄLI
vaatleja

ERSP, Eesti Kongress, Isamaa ja Isamaaliit – nad kõik on etendanud Eesti riigi arengus olulist rolli, kandnud kindlat meelsust ja suutnud ka keerukaid poliittehnoloogiaid rakendamata hõivata endale koha teatud valijagruppide südames.

Andres Herkeli kurvameelsus ja nostalgia omal ajal ereda leegiga põlenud Isamaaliidu järele on täiesti arusaadav. Mitte keegi ei vaata rõõmsal meelel olukorda, kus sinu perekonda adopteeritud liikmed äkki kukuvad agressiivses vormis omi reegleid kehtestama.

IRL – sõnades hooliv ja aus, tegudes jõhker ja pragmaatiline

Eestlaste jaoks on oma riik ühtpidi midagi eriti pühalikku ja samas ka midagi üsna abstraktset. Paraku ei oska ka 21. sajandi alguses paljud kodanikud ikka veel käituda iseseisva riigi kodanikena. Ikka veel arvavad nad, et keegi teine peaks üht või teist probleemi lahendama. Mitte nemad ise. Ikka ja jälle valivad nad ennast esindama vääituid, kes eelnevalt juba on mitmeid kordi ämbrites kolistanud.

Valitud aga, kes kunagise Kalevite kantsi varemetele ehitatud lossi tõusevad, unustavad mõne nädalaga kaasmaalaste mured ja hakkavad ennast ette kujutama riigina. Mäletate: riik, see olen mina!

101 tillukest päikesekuningat Toompea künkal ei vaeva just liigselt oma pead parem- või vasakpoolsusega, jätkusuutliku arenguga või nende probleemide lahendamisega, mille täna hooletusse jätmine maksab kurjalt kätte nendele järgnevatele põlvedele, kes siia vaesele maakamarale elama määratud.

IRL ja Kesk

Miks ma seda kõike just IRL-i kontekstis räägin ning miks edasises tekstis võrdlen IRL-i ja Keskerakonda? Sest kummalisel kombel on Keskerakonnas (kõigest hoolimata ja ikka veel!!!) ausust, aateid ja põhimõttekindlust rohkem kui Isamaaliidu õiglusjärglases IRL-is.

Savisaar on autoritaarne juht, ja ta ei varja seda. Perioodiline keskerakondlik pereheitmine rõõmustab kõiki teisi parlamendierakondi, sest, esiteks, saavad nad endale niimoodi Savisaare poliitakadeemia lõpetanud väga häid poliitikuid (Mikser, Vakra, Boroditš, Laanet, Seppik jne), teisalt annab iga väiksemagi keskerakondliku poliitapsu puhul seda võimendada nii ajas kui ka ruumis. Samas Keskerakond teeb, mida lubab. Kodukulud all ei ole, kuid ühistransport Tallinnas on tasuta.

Viimase aja populaarseim sõna on vaieldamatult „legitiimsus“. Kui me liigume ajas tagasi – sinna, kus Urmas Reinsalu lasi bussidega Peipsi äärest kiirkorras kohale sõidutada umbkeelseid venelasi, kelle ainus ülesanne oli tagada võimujanuse poisikese tõusmine IRL-i esimeheks –, siis juriidiliselt ei olnud Reinsalu esmakordne valimine erakonna esimeheks legitiimne. Positiivne on muidugi asjaolu, et nii nagu Putin Krimmis, nii suutis ka Reinsalu IRL-is võimuvahetuse läbi viia verevalamiseta. Kuid siiski on Andres Herkel kurb.

Sõnades Venemaale kadu ja hävingut kuulutav „vägilane“ ei ehitanud oma ametiajal üles mitte iseseisva riigi sõjaväge, vaid peaasjalikult keskendus eestlaste paremale integreerumisele liitlaste invasioonivägede koosseisu.

Ehk siis – ehitame üles Eesti armeed, mille prioriteet on tegelda koobastes või kõrbeliivas peituvate rätipeadega, kuid mille võimekus vastu seista Vene regulaararmeele selle ajaperioodi jooksul, mis vajalik NATO artikli 5 rakendumiseks, on enam kui küsitav.

Probleemi olemus seisneb selles, et inimfaktor ei ole IRL-i jaoks oluline. Olulisem on see, et meil loksuvad sadamas miinijahtijad ja me omame Ämari kompleksi. Kuid miinijahtijaid

KÕIK VÕIMU NIMEL: Jakko Väli kirjutab, et “äraostmatud” ja nüüd valitsusest tõugatud IRL-i ministrid teevad kõik, et saada 2015. aastal võimule.

Vanadest isamaalistest kampsunitest ei olnud vastast võimujanustele “äraostmatutele”, kes kogu oma poliitikas oldud aja on tegelnud ainult ja ainult selle nimel, et personaalselt olla juhtpositsioonidel võimuaparaadis.

Siinkohal loodan siiralt, et ei Ken-Marti Vaher, Urmas Reinsalu ega Juhan Parts enam mitte kunagi ei tõuse Eesti Vabariigi ministriteks. Miks? Sest nende sõnad enne ja teod pärast võimulesaamist lahknevad kardinaalselt.

65 tuhat ja 650 miljonit

Mul oli päris kahju Urve Palost, kui kogu peavoolumeedia raisakullidena talle kallale sööstis ühe pisut vildakalt välja kukkunud lause pärast.

Samas oli üsna tülgastav vaadata, kuidas seesama eksmajandusminister Juhan Parts, kelle otsustamatuse ja, pehmelt öeldes, totaka kaadripoliitika tõttu maeti Estonian Airi kümneid miljoneid, hakkas oma ametijärglast süüdistama hoolimatuses ja riigile kahju tekitamises. Või võtkem näiteks ehk meie suurim sõjaõhutaja ja ilmselt juba lapsepõlvest saati marssalikepikest ranitsas kandev Urmas Reinsalu, kes kaitseministrina tekitas riigikaitset puudutavas seadusandluses tõsise vastuolu kaitseväe seniste arengukavade ja juhtimisstruktuuri osas.

dustanud komisjoni, mis tegeleb ülesandega – kärpida bürokraatiaaparaati 15–20% võrra, et suunata kokkuhoitud raha sotsiaalsfääri, haridusse ja teedemajandusse. IRL-i regionaalministri ennastsalgavast tegutsemisest hoolimata puudub Eesti riigil siiani regionaalpoliitika ning omavalitsused on muudetud täielikult sõltuvateks keskvalitsusest.

Ning täpselt nii nagu Eesti ei rakenda Euroopa sotsiaalhartat, nii ei julge riik kehtestada ka ühtseid teenuste standardeid omavalitsustele. See tähendaks pankrotti enamikule valdadest ja linnadest juba aastaid IRL-i ja Reformierakonna juhitavas riigis.

Ah et miks alapealkirjas on summa 650 miljonit? Kas te meeskondadega komplekteerida ei ole suutnud ei Laar ega Reinsalu. Personaliga on probleeme ka Ämaris.

Minister Reinsalu lähtus kaitseministrina oma alluvate kuulekusest, mitte kompetentsusest. Tulemuseks oleme täna olukorras, kus kaks kindralit ja mitu kolonelleitnanti erus kritiseerivad ühest suust poliitiliste ametnike tegevust Sakala tänavas. See ei ole kibestumine, see on mure Eesti riigi pärast.

Riiki aga juhtis veel hiljuti noorpoliitikutest karjeristide seltskond, kes avalikkuse ees rääkisid üht, kuid kabinetivaikuses hoopis teist juttu.

Siseminister Vaher ja reapolitseinikud

Siseminister Vaheri ajal ilmusid tänavatele politseiautod, kus istus üks patrullpolitseinik. Ning samal Vaheri ametisoleku ajal, kui Siseministeeriumi ametnike arv suurenes 15–20 protsenti, ei leitud raha reapolitseinike palgatõusuks. Terav personaliprobleem tuleb esile igas valdkonnas.

Riik, mille sisejulgeolekut, majandust, energiapoliitikat ja haridusreforme juhivad üsnagi kaheldava haritustasemega inimesed, kelle ainus positiivne omadus on piiritu lojaalsus ametis olevale poliitilisele ministrile, – selline riik ei ole jätkusuutlik.

Tallinna linnavalitsus on moo-

summast 65 000 saite aru? Jah, õige: just nii palju on Eestis sügavas vaesuses elavaid lapsi ja just nii palju läks väidetavalt maksma Urve Palo väike aps Estonian Airi suhtes.

650 miljonit läheb aga Eesti maksumaksjale maksma majandusminister Juhan Partsi poolt ainuisikuliselt valitsuses (muide, teadlikult valeandmeid esitades, et oleks libedam!) läbi surutud otsus ehitada Alstomi abiga Auveresse põlevkivijaam. Elektrijaam, mida Eestil vaja ei ole, mille puhul dotatsioone rakendada ei saa ja mis on Venemaa poolt läbi jahutussüsteemi sama lihtsalt saboteeritav nagu kõik meie Ida-Virumaal asuvad elektrijaamad.

Erinevalt Reformierakonnast ongi IRL-i juhtpoiste käitumine kantud arusaamast, et maksumaksja raha on neil käes piiramatult, et seda ei tule kunagi puudu Eesti Energia või Estonian Airi doteerimiseks loendamatute miljonitega. Samas ei suutnud IRL valitsuses olles leida raha lastetoetusele, tasuta koolilõunale või huviringidele. Küll aga leiti tulevikus kulutamiseks (lausa 40 miljonit aastas!), et kehtestada praeguses demograafilises olukorras minu meelest lihtsalt raiskamisena mõjuv vanemapension. Põhjus on ilmselt selles, et lapsed valimistel hääletada ei saa, kuid tänulikud vanemad ehk poetaksid tulevikus saadava paarikümne euro

eest juba täna oma hääle just IRL-ile.

„Äraostmatud“ annavad tuld kõigile

Valitsusest minema löömise järel oli kõige rohkem kibestumist märgata just IRL-i esimehe Urmas Reinsalu sõnavõttudes. Tragikoomiline pilt sellest, kuidas allakäigutrepile sattunud erakonna esimees kaabib valitsusse tõusva erakonna esimehe Mikseri ust Toompea koridoris – see jäi paljudele ilmekalt mällu.

Neljast parlamendiparteist kõige viletsama reitinguga on täna IRL. Kuid pimedad võimufanaatikud Parts, Vaher ja Reinsalu on oma senise käitumisega näidanud, et nad ei õpi oma vigadest. Nad ei kohandu reaalsusega; nad ei püüagi käituda tasakaalukalt ega üles ehitada valimiskampaaniat, mis pakuks lahendeid.

Nad lohisesid aastaid puudlitena Reformierakonna sabas ja leppisid kõigega – peaasi et ei peaks ministrikohtadest loobuma. Nüüd aga on nad kabinettidest välja visatud, kuid neil on jõuametkondadest kaasa võetud hulganisti materjale, mida annab ära kasutada poliitiliste konkurentide šantažeerimiseks, ning viha ja kibestumine pärast järjekordset reitingulangust võib järgmise drooni lennutada juba peaministri akna taha.

Kodukulud on meil teatavasti „all“ ja ega valijale ei oskagi tänane IRL suurt midagi lubada. Reinsalu sõjaõhutuskõned olid igatahes äärmiselt ebameeldivad ja panid paljusid mõtlema: kas selline pateetiline põhulõug ise võimalikus sõjas üldse osaleks või põgeneks ta esimeste seas?

Ma arvan, et Keskerakond ei tohiks Toompeal opositsioonis olles teha mitte mingit koostööd praeguse IRL-i ladvikuga. Pigem tuleks leida ühiskonna ees seisvate valuprobleemide lahendamisel ühisosa nii Reformierakonna kui ka sotsidega.

Reinsalu ja Kross on selgelt näidanud, et nad ei oska kaotada. Lisaks näitab korruptsiooniprobleemi teistkordne soojendamine eurovalimisteks seda, et nad ei suuda välja mõelda mitte midagi positiivset, mis elu edasi viiks.

Küll aga üritavad nad valimisteni jääva aja jooksul intensiivistada rünnakuid personaalselt Edgar Savisaare vastu ja viidata avalikkuses, et kõik riigitasandi probleemid tulevad uue valitsuse saamatusest, mitte aga IRL-i ministrite poolt aastate jooksul tehtud vigadest või nende otsustamatusest.

Selleks et saada kevadel 2015 võimule, on poliittehnoloogiaid hästi (kuid Eesti ühiskonda halvasti) tundvad „äraostmatud“ vajaduse korral valmis tegema koostööd ka Savisaarega.

Paralleelselt süvendavad nad ühiskonnas hirmu ja kultiveerivad rahvustevahelist vaenu. Kuna IRL-is sisedemokraatia puudub juba mitu head aastat, siis võtavad otsuseid vastu just need, kes ministrikohtadelt tõugatud ja kellel veremaitse suus. See aga muudab kogu erakonna ohuks ühiskonna arengule.

Kuid lootkem kõik, et Andres Herkel on peale 2015 parlamendivalimisi hoopis rõõmsamas meeleolus kui eile või täna! Nukrus kaob, sest vanad kaasvõitlejad koos uute, reaalselt isamaaliste noorpoliitikutega saavad Herkeli uues erakonnas Riigikogusse ja jätavad tänase IRL-i üldse ukse taha. See ehk olekski kõige parem. Kõigile.

PS Ma vabandan kõikide isamaaliste IRL-i liikmete ees – J.V.

Jüri Ratas kutsub IRL-i valijate ees vabandama labase valimisreklaami pärast

Eelmisel nädalal sõitis mööda Tallinna ringi treiler, mida vedasid IRL-i poliitikud Eerik-Niiles Kross ja Anvar Samost. Treileril oli näotu ja maotu reklaam, mis kujutas Edgar Savisaart ja Vladimir Putinit – nagu uudistes väljendati – intiimses läheduses.

Halb reklaam sundis mitut avamusliidrit sõna võtma ja IRL-i hukka mõistma. Näiteks Tallinna Televisioonis ei varjanud oma pahameelt ajaloolane David Vseviov.

Ka Riigikogu aseesimees Jüri Ratas nimetas IRL-i reklaami labasuse musternäidiseks ning rõhutas, et selline valimiskampaania toob kahju Eesti poliitika ja riigi mainele tervikuna.

„Mul on väga kurb vaadata, millise taktika on IRL endale kampaanias valinud – see on labane ja piinlik. Sisuliste debattide asemel otsustati taaskord hakata pori loopima, ning lubatud „Eesti asja ajamisest“ on olukord väga kaugel,” arvas Ratas.

Ta märkis, et praeguse eurokampaania põhisõnum peaks olema, kuidas tuua Eestisse rohkem euroopalikke väärtusi ja heaolu, mitte see, kuidas kellelegi „ära panna”. „Eesti inimesed ootavad eurovalimiste eel mõtteid ja ettepanekuid, kuidas meie elu paremaks muuta, ning selget ettekujutust, mida meie eurosaadikud selleks Euroopas teha saavad.”

Ratase sõnul ei aita Savisaare mõnitamine kuidagi kergendada vaesuses elavate laste olukorda, pidurdada väljarännet ega vähendada majanduslikku ja piirkondlikku ebavõrdsust.

„IRL-il peaks piinlik olema! Loodan, et nad mõistavad, et on liiga madalale langenud, ning vabandavad Eesti valijate ees,” soovitas Ratas. ***KE, Kn***

Tallinn 10130,
Toom-Rüütli 3/5, Kesknädal

Kes tegelikult on Ida-Ukrainas toimuva taga?

AK 07.04.2014 22:21
Kus olid kõik liberastidest geikarnevalistid siis, kui USA pommitas ilma ÜRO nõusolekuta Serbiat (Serbia ei ohustanud ühtegi NATO liiget, kuid linna pommitati 14 000 pommi ja pea 3000 raketiga, ning surma sai mitu tuhat tsiviilelanikku), või viis, samuti ilma ÜRO nõusolekuta, oma tankid Iraaki, ettekäändeks Bin Laden, kellel polnud Iraagiga mingit pistmist. Kus olid paanikas rahvusvaheliste õiguste eest seisjad siis, kui USA hävitas Liibüat ja Süüriat? Kus need kõik inimõiguste ja rahvusvaheliste õiguste eest võitlejad ja paniköörid siis olid????? Kõigil olid suud kas vett või M-i täis ja ei mäleta ühtegi piuksu, et keegi oleks nurisenud tuhandete tapetud tsiviilkodanike pärast. Ukrainas toimuv on VÄGA humaanne võrreldes sellega, kuidas USA käitub.
Kas mõni USA rahuvalvesse uskuja ja Venemaa materdaja võiks nimetada, mitu sõda on USA kuulutanud riikidele ja mitu Venemaa? USA kohta loendasin 112 sõda, mis enamus on nende endi alustatud. Vaata ise:
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_wars...
Venemaa kohta sain kokku sama ajavahemiku kohta 32. Kusjuures enamus ju teavad, et Venemaa ei ründa ise enamasti kedagi, vaid kaitseb ennast kõikvõimalike okupantide eest. Kõik teavad, kuidas läks Napoleonil ja Hitleril selle plaaniga, ja nüüd tundub, et Venemaa peab ennast kaitsma USA rünnakute eest. Serbia pommitamist ei oska kuidagi muudmoodi nimetada. Ma kardan, et sellel vikerkaarevärvilisel ja tavainimese moraali ja eetikaarusaamu anastaval liberastide liidul ei lähe paremini. Liberastiast veel nii palju, et see ei tähenda, et inimesel oleks rohkem vabadust - EI. See tähendab, et iga homo võib tulla su lapsi PD-deks ümber pöörama ja kui see teile ei meeldi, siis saate rahvavaenlase ja homofoobi sildi. USAs on paljude selliselt sildistatud inimeste elu igati ära rikutud. Nii et USA ja EU demokraatia ei tähenda mitte enamuse valikut, vaid hoopis vaimuhaige vähemuse ülemvõimu normaalse elanikkonna üle.

Kommentaar 7. aprillil Delfis ilmunud Marko Mihkelsoni loole „Ida-Ukraina sündmused on Venemaalt organiseeritud“

Kommunismiohvritest on räägitud palju

ja nüüd juba otsitakse väärikat kohta neile mälestusmärgi rajamiseks.
Kommunismile iseloomulikke inimeste kooselu tunnuseid – „...inimlik rahu, ... raha puudumine ja isegi armastus inimeste vahel, võrdsus igatahes...“ (Olev Remsu „Mis on *real communism*?“ Postimees 16.11.2013) võib päriselus leida lõunameresaartelt ja ehk ka Iisraeli kibbutsitest.
Nõukogude ajal olid olemas raha, pangad, palgatöö, kaupade ost-müük, turud, laadad... Kapitalismi turumajandusest erines see vaid tootmisvahendite eraomanduse puudumisega (riik planeeris ettevõtte kasumi jaotust ja hindu), mis takistas käivituda turumajanduse peamootoril – konkureerival ahnusel.
Edevad unistajad proovisid kord rikkuda Looduse seadusi, üritades teostada võimatut: vabastada inimloomus kurjuse ürgallikast – ahnusest, asendamaks selle mingi senitundmatu elutarkusega, mis innustanuks inimesi hoidma looduseande, arukalt tootma ja tarbima, looma elukeskkonna, kus oleks „rahu ... ja isegi armastus inimeste vahel“. Paraku, Loodus ei lasknud end narrida. Senitundmatu elutarkus jäigi inimloomusesse aretamata ja nõukaaja inimesed – hoolimata korduvatest lubadustest – ei jõudnudki kommunismi ära oodata, selle ohvriteks saamisest rääkimata.

Sedasi sõnadega hullates võiksime rääkida ka kapitalismiohvritest ja nende mälestamisest.
Esimesest lapsesuitsiidist Eesti Vabariigis kuulsin siis, kui Võhma lihakombinaat pankrotti lasti ja kümned pered jäeti ilma elatiseta. Väike poiss – ema-isa mustast murest murtuna – otsustas omal soovil elust lahkuda. Tema kirstu pandi raadioteel juhitav mänguauto, mis oli väikemehe eluajal olnud tema unistuseks. Nüüd see unistus täitus...
Ega ometi polnud see Eestisse tagasi tulnud kapitalismi sõnum väikestele ja nõrkadele „Aita end ise ja looda tugevate halastusele!“? Hiljuti meie tugevate (vara üle 30 miljoni) edetabel täienes. Paraku, nende hulgas pole ikka veel ühtegi miljardäri!

Lembit Käärid, Pärnu

Eesti majanduse laostajad peavad vastust andma

„Savisaare Moskva lähetus“ – sellise pealkirjaga avaldas 7. aprilli Õhtuleht Siim Randla kirjutise, kus püütakse kahtluse alla seada hr Savisaare loengus sisalduv väide: „Paremliberaalse valitsuse aastad on mõjunud Eesti rahvastikule halvemini kui Teine maailmasõda koos sellele eelnenud ja järgnenud okupatsioonidega.“ Siintoodud väide on täielikus kooskõlas Eesti Vabariigi ajalooga. Olen isiklikult üle elanud kõik need ajalooetapid ja seega võimeline analüüsima eestlaste eluolu suvalisel ajalooperioodil.
Sõjaeelse eestlase elatustase ei ole võrreldav tänasega. Tol ajal oli kõigil tööd ja leib laual, mis tänapäeval on kahjuks paljudel elu-unistuseks.
Sõjaajal põgenes poliitilistel põhjustel Läände ca 60–70 tuhat eestlast. Meie ajal on see arv kolm korda suurem, kusjuures Eestist lahkuma sunnivad nälg ja töötus. Vaatamata suurele lahkujate arvule on töötutena kirjas ikkagi veel 40 tuhat inimest. Seega võib väita, et Ansipi valitsuse perioodil on tuhanded ettevõtted läinud pankrotti ilma et riik oleks neile mingit abi osutanud.
Kahjuks peab tõdema, et võõrsilesiirdujad on eesrindlikum osa rahvast. Tundub, et paljudel hoopiski puudub huvi ja arusaam riigis toimuvast. Elu vaadeldakse oma mätta otsast. Sellest annab tunnistust Jaan Sõrra kirjutis 3. aprilli Postimehes, kus ta väidab, et Laar päästis meie „toidulaua“. Tegelikult teame kõik, kuidas Laar ärples luuaga „Plats puhtaks!“, ja plats ongi praegu nii puhas, et maal liikudes võib „imetleda“ võsastunud kõlvikuid, lagunenud kunagisi kolhooside häärbereid ja tootmishooneid, aga samuti talumaju külades, kus elab veel vaid paar vanurit.
See ongi katastroof, milleni Ansipi valitsus Eesti riigi juhtis!
Tahaks loota, et saabub aeg, kus Laar ja Ansip peavad vastust andma Eesti riigi majanduse laostamise eest.

Elmar Hollmann, Kärdla, Hiiumaa

Suhtumislõhed

Meil ühtsoodu hädaldatakse ägedasti meeste ja naiste palgalõhe üle, mis Eestis olevat hirmuäratavalt suur. Aga see pole ju ainus lõhe! Näiteks naisteajakirju, üks toredam kui teine, ilmub kioskivitriinidesse ja poeriiulitesse üha uusi, aga kus on üks tõsine „meestekas“, olgu tal nimeks „Mihkel“ või „Kaarel“ või „Jürka“? Ka vanuseline lõhe on meil olemas – noortele mõeldud ajakirju on rohkelt, aga eakate jaoks nüüd hakati välja andma vaid ühtainsat „60+“, kus põhirõhk paistab olevat haigustel ja kõhukorratustel. (Muidugi hea seegi!) Ega iganädalast tõsielulist „Videvikku“ selline tohterdusajakiri ikka ei asenda! Miks tublid helde hingega rahvasõbrad vanurite lehe väljaandmise taastamiseks raha ei leia (ega vist otsigi)?
Eesti ulatuses esinevad veel ka toetamislõhed. Kui Tallinnas saab pensionär sünnipäeva puhul ühekordset toetust 76,70 euri pluss apteegisoodustus, siis teistes linnades võib sellisest hüvest vaid und näha. Need, kel häda saatekavade teadasaamisega, kuid lehetellimiseks raha napib, nõutagu endale kogu Eestis koju prii „Pealinn“, kus nelja telekanali saatekava, ja olgu rahul, et mõneski lõigus pakutakse Eestis kõigile võrdseid võimalusi. Kui kauaks aga seda head põlve jätkub?

Valter Adams, Tallinn

Vabakssaanu tahab koju sõita

Päikselisel kevadpäeval lähenes Balti jaama juures mulle ettevaatlikult pikk-pikk noormees, kes üsna arusaadavas eesti keeles viisakalt seletas, et on lastekodukasvandik Ruslan ja oli mõni päev tagasi vanglast vabanenud pärast nelja aasta ja seitsme kuu pikkust istumist ning tahab nüüd kodulinna Narva sõita, kuid tal pole piletiraha. Kas ma saaks aidata? Et ei taha vargile või röövima minna, aga on juba kolm päeva n-ö lagedal. Ütles sedagi, et venekeelsetelt polevat mõtet abi küsida – nood ei andvat, üksnes hurjutavat.
Olin minagi kitsipung ega raatsinud hädasolijat aidata. Sestap jään nüüd tundma süümevaeva. Patukergenduseks pakun: kui meie humaansetes vanglates ei võimaldata karistusalustel ausa tööga kojusõiduraha teenida, siis võiks riik vabakssaanule anda vormikohase nimelise tõendi, mille alusel ta saaks kassast sõidupileti.

Magnus Lilienkampf, pensionär

Quo vadis, Maarjamaa? *(2)*

/Algus eelmises lehes/

Meie riigi ohtlikult õhukeseks hööveldanud paremparteid püüavad olukorda siluda „vene kaardi“ ja Savisaarega ähvardades, sest sisulised argumendid on otsas.

Tagantjärele-tarkusest

Meenutatakse Pronksiööd, kus kogu vastutus Tallinnas toimunu eest veeretati Savisaare kaela, kes linnapeana (kujutage ette!) ei astunud mingeid samme märatseva rahvahulga taltsutamiseks, kui sisekaitsejõud hakkama ei saanud.
Tagantjärele-targana võib nüüd kinnitada Savisaare toonast väidet, et Vene delegatsiooni hilisem nõudmine Ansip tagandada kindlustaski peaministri populaarsuse aastateks ka nende seas, kes pidasid provokatiivseks sammuks tema eelnevat lubadust Pronksmeest mitte mingil juhul salaja ja öösel ära viia. Vene diplomaatia professionaalsust silmas pidades aga on tõenäoline, et just sellist Eesti-poolset reaktsiooni nad miskipärast taotlesidki. „Sa vaata Mopsi, küllap tugev ta, et julgeb elevandi peale haukuda“ – nii on lihtsameelsete üle naernud Ivan Krõlov oma valmis „Elevant ja Mops“.
Mis puutub aga Ukrainas toimuva kommenteerimisse, siis mäletan, et ka Vene–Gruusia konflikti puhul polnud Savisaar koheselt nõus ainult Vene poolt süüdistama, ja hiljem selguski, et tülialgatajaks oli hoopis Gruusia, ja Venemaa kasutas vastuseks vaid oma sõjalist jõudu liialt.

Valitsusvangerduse puhul

aga tuleb nõustuda sama valmimeistriga, kes kinnitas, et „orkestris võite istuda kas nii või naa, kuid ainult selle tõttu mängijaid teist ikkagi ei saa“.
Nõustuda tuleks ka Juhan Partsiga, kes kinnitas, et IRL võidaks Riigikogu valimised, kui vaid räägiks rahvaga inimestele arusaadavas keeles. Siinkohal meenub TV3 „Kolmeraudse“ saatejuht Mihkel Raud, kes esitas kahele vene noorukile kavala küsimuse: kas nood hääletaksid tema kui reformierakondlase poolt, kui ta räägiks nendega neile arusaadavas keeles ning lubaks sama, mida lubas Savisaar. Ta sai noorukitelt ausa vastuse, et nad kaaluksid seda juhul, kui küsija sõnad oleksid kooskõlas tema tegudega, sest tähtis pole see, mida ta nüüd lubab, vaid see, mida ta eelnevalt on teinud.
Täide on kahjuks minemas ka Janno Reiljani hoiatus, kes nimetas kunagi pensionisammaste loomist suurimaks tulevaste pensionäride petmiseks.

Rahvas saab aru

vaid siis, kus inimestele mitte ainult lubatakse, vaid ka tehakse midagi reaalselt. Aga see tähendab vähemalt astmelist tulumaksu, pankade ohjeldamist, paljude tööinimesevaenulike seaduste, eelkõige pensioniseaduse ja iseäranis paljukiidetud töölepinguseaduse muutmist, mis nälja kondise käega sunnib madalapalgalisi ka haigena tööl käima ning oma haigeid lapsi lasteaeda viima sel lihtsal põhjusel, et esimeste haiguspäevade eest ei saa sentigi.
Pankade kaitseks aga ütles endine Eesti Panga nõukogu juht Jaan Männik, et „ärge süüdistage pankasid, süüdistada on vaja valitsust, kes seadusandlikult võimaldab neil teenitud kasumit maksuvabalt välja viia“. Eksrahandusminister Arvo Sõerdi arvamust, et pangad võiksid oma kasumist riigile ka midagi vabatahtlikult anda, võib võrrelda vaid kirikutrepil seisva kerjuse lauluga, kes loodab annetusi saada.
Seadusandlikult aga tuleb tõsta lastetoetust ja miinimumpalka ning siduda see kõrgemate riigiametnike palkadega. Üksikisiku tulumaksu vähendamine 1% võrra aga tähendab tegelikkuses, et miinimumpalga saajal jääb kuus senisest rohkem kätte *ca* 3 eurot, aga Sandor Liive taolisel 150 eurot, kusjuures riigieelarvesse tekkinud miljoniaugu täiteks tõstetud aktsiisi maksavad igapäevaselt kinni kõik võrdselt.
Seega saavad rikkad jätkuvalt rikkamaks ja vaesemad jäävad veel vaesemaks. Ning seda olukorras, kus isegi paduparempoolsed deklareerivad, et on ülim aeg hakata rikkuse suurendamise asemel vaesust vähendama ning jõuda lõpuks ka sotsiaalharta ratifitseerimiseni, mis oleks meie kõigi suur unistus.

Suurim julgeolekurisk

Enne kaitsekulutuste tõstmist ja Eesti–Vene piirilepingu ratifitseerimist tuleks lahendada suurim julgeolekurisk ja skisofreeniline olukord, et Narva veehoidla lüüsid jäetakse võõrriigi territooriumile. Mis kasu on kaitsekulutusteks eraldatud miljonitest ja NATO lennukitest, kui suvaline provokaator saab lüüsid takistamatult avada, mis jätab seisma Eesti elektrijaama, kust tuleb ca 90% Eestile vaja minevast elektrienergiast? Ja kogu sellele järgneva kaose tekitamiseks pole ühelgi vaenlase sõduril vaja tungida meie territooriumile ega teha ainsatki püssipauku!

On's e-valimised turvalised?

Eelseisvatest valimistest rääkides ei saa üle ega ümber nn. e-valimistest, mille ebaturvalisusele on viidanud kõik sellest loobunud riigid, ja et see, kes tõsimeeli väidab, et valimistulemustega ei saa manipuleerida ka e-valimiste serveri haldaja, kes selle süsteemi ise loonud ja kes valijate jaoks salastatud isikuna hääled kokku loeb ning seejärel kustutab, on kas võhik või hämab teadlikult.
Siinkohal meenub. kuidas eelmiste valimiste eelõhtul püüdis ETV telemees Marko Reikop oma karismaatilist kaassaatejuhti Grete Lõbu agiteerida e-hääletamise poolt. Pärast Marko korduvaid äpardunud katsetusi arvuti kaudu hääletada ütles Grete leebelt naeratades, et ka see on üks põhjustest, miks valimistepäeval läheb ta pidulikult ise oma valimisjaoskonda ja teeb oma valiku valimissedeli abil ise. Kuulus inglise riigimees WC [Winston Churchill] on väitnud, et kes poliitikast ei huvitu, riskib sellega, et teda hakkavad valitsema hullumeelsed.
Nii palju hoolimist omaenese riigi ja rahva vastu peaks meil kõigil kasvõi kohustuslikus korras olema, et viitsiksime valimispäeval tõusta mugavast arvutitoolist ja minna valimisjaoskonda, kus sooritada oma tahteavaldus.

Kui aga kõigist protestidest hoolimata e-valimised siiski toimuvad, teen ettepaneku paigaldada kõigi valimisjaoskondade ruumidesse helikandjad, kust aeg-ajalt kostaks Heli Läätse esituses laul „Tsirkus“, mille ta aastaid tagasi laulis surematuks ühe nüüdseks juba minevikuriigi valimistepäeva kontserdil Kremli Kongresside Palees.

Jaan Ossis, vaatleja Võrumaalt

Kalle Muuli ja tema „roojane kiht“

REET KUDU
kirjanik

Siim Kallas

väitis pärast Eestist pagemist, et eestlased peavad valima: kas olla eliidiga või eliidi vastu? Aga kes on üldse Eesti eliit? Kust ta pärit on? Mis on ta tunnused? Ja miks ta end üldse eliidiks peab?
Kas Janukovõtš on Ukraina eliit? Ikkagi olnud demokraatlikult valitud Ukraina president? Või oli ta hoopis isiklikku kulda ahnitsev käpard, kes ei suutnud rahvarahutusi vältida? Kas on tõesti nii, et kui Jumal annab kellelegi parteiameti, siis teeb temast automaatselt ka eliidi?
Kalle Muuli on üks uue aja meediaprohveteid, kelle raamatuid hoolega reklaamitakse ja tõese ajaloo-lisana koolilastele soovitatakse. Keegi ei kahtle Muuli sõnaoskuses ja igasuguste telgitaguste tundmises, olgu siis telk purupunane või sinimustvalge.

Aga mida lapsed

Muuli viimasest teosest „Vabariigi sünnimärgid“ eluteele kaasa saavad? Saavad näiteks teadmise, et Nõukogude Eesti elu kattis „ühtlane roojakiht“, sest „Eesti ja Venemaa vahel ei olnud riigipiiri, kompartei ja KGB katsid ühtlase roojakihina tervet kuuendikku planeedist. Kremlis istusid kommunistid, Tallinnas Pagari tänaval istusid kommunistid, Valges majas istusid kommunistid ja loomulikult istusid kommunistid ka Mainoris Rahvarinde algatuskeskuses ja hiljem selle eestseisuses.“

Ekskommunist Muuli unustab,

et kuigi tema ei olnud Rahvarinde algatuskeskuses, kuulus ka ta ise „roojakihti“, astudes komparteisse süngel stagnaajal (NLKP liige 1984–1989), kui iga endast lugupidav haritlane püüdis „roojast“ eemale hoida ja kommunismi ideaalid olid tsenseerimise ja väiklase tagakiusamisega ammu ebausutavaks muudetud. „Roojaste“ klassile on iidses kultuuririigis Indias teatavasti kindel koht, ja see pole austatava eliidi hulgas.
Eestlastel oli murranguhetkel suur lootus „roojast“ puhastumisele. Mitte nii, et komparteilaste pead oleks teiba otsa aetud nagu prantsuse aristokraatia omad (on ju ikkagi humaansem sajand), vaid nii, et enam poleks vaja olnud end ideoloogilise valetamisega „roojastada“. Just seda parteitud ja ausad eestlased lootsid.
Aga võta näpust – rahvast ja Rahvarinnet sunnitakse „roojaste“ ehk sovetiajal omandatud meedianippidega tunnistama, et aus eestlane peab nüüdsest vabatahtlikult austama selliseid endisi sovetaparatšikuid, nagu näiteks Andrus Ansip. Ja seda ei nõua enam suur Stalin, vaid hoopis meie oma Kalevipoeg?

„Roojane kiht“

oli järelikult (Muuli määratluse järgi) ka kõigi loomeliitude juhtkond. Kes valinuks sinna komparteituid? „Roojased“ olid armastatud kirjanikud ja kultuuritegelased, aga nad oleks saanud selle „rooja“ endalt murranguajal julgelt ja ausalt maha pesta, luues niisuguse „väikse ja armsa vabariigi“, millest Vitali Belobrovtsev riigitelevisioonis unistas.
Mida nad tegid selle asemel? Hakkasid end hoopis innukalt ja alatult sovetisüüst puhtaks pesema, jättes hätta parteitu elanikkonna. Rahvas oli äkki stagnaaegne, iganenud, mahakantav – komparteilastest juhid aga mitte?

Keskerakonda surutakse nüüd poliitikast välja täiesti „bolševistlikult“.

Need aparatšikud, kes olid näiteks Tartu ülikooli komsomoli- või parteikomitee liikmed, hakkasid äkki Eesti Komitees suurteks eestlasteks, nõudes... Mida? Lugege vaid Eesti Komitee nõudmisi, kuigi ühel aparatšikul polnuks rahvalt midagi nõuda, vaid ainult kompartei mineviku pärast vabandada!

Lihtrahvas paraku usub intelligente

Lihtsad inimesed uskusid Marxi ja Engelsi tõdesid siis, kui bolševikud teatasid, et proletariaat peab ühinema ja haritlastel kõri läbi lõikama. Rahvas usub ka Kalle Muulit, kui meie peavoolumeedia järjekordselt rahvusliku „headuse nimel“ kurje vaime välja manab, unustades isamaalised „roojakihi“ esindajad.
Ometi ei saa ka Muuli jätta oma raamatus tunnistamata: „Rahvarinde sünd meenutas Suurt Pauku. See oli plahvatus.“ Ja lisab: „Rahvarinnet ei loodud ülalt alla ega alt üles. See tekkis korraga kõikjal ja levis kulutulena üle maa.“
Rahvas oli tõesti tookord koos, ka paljud venelased. Eriti eestivene haritlased olid siis veel koos eestlastega, lootes, et luuakse Šveitsi-taoline „väike ja armas vabariik“, kus loeb inimene ise, tema eneseväärikus ja tema heateod. See lootus on tänini tuha all hõõgumas, sest rahvas on veel elus, kuigi Rahvarinne on vaid mälestus.

Meie praegust elu

iseloomustab kahjuks mitte eestivenelaste lõimumine eestlaste sekka, vaid (peavoolumeedia survel!) eestlaste endi lõimumine ekspartorgide kannupoisteks. Kurb allaheitlikkus, mida me suutsime NSVL keskvõimu ajal vältida! Meid sunnitakse austama karjäärikommuniste vaid seepärast, et nad tõusid vabas riigis jälle võimule.
Ma tahaksin aga elada Eestis, mis poleks lõhestunud ja kus poliitik suudaks rääkida suurima naabermaaga täiskasvanuna. Seda on suutnud vaid Keskerakond, sest teised pole lihtsalt hakkama saanud.

Marju Lauristin

ütleb alati õigeid asju. Nii ka Rein Veidemanni raamatus „Kusagil Euroopas“: „Bolševism on viirus, mis võib tekkida mis tahes kujul. See võib tekkida punasena, mustana ja valgena ja sinimustvalgena ja igatepidi. See on poliitilise eksklusiivsuse fenomen: üks on vale ja teised kõik õiged, üks on patrioot ja teised on reeturid. See on võitlus selle nimel, et teine pool poliitikast välja suruda. Selle vastu ma olen ja see on ka põhjus, miks ma hakkasin tegelema poliitikaga.“
Ja ometi surutakse nüüd Keskerakonda poliitikast välja täiesti „bolševistlikult“. Põhjus: see partei kogub kõige rohkem eestivenelaste hääli. Aga kas Keskerakond saadab valimispäevadel välja NATO relvajõud, nagu Reinsalu loodab Eestis õnne hoida vaid võõra väega?
Miks ei vaidle arvamusliidrid peaminister Taavi Rõivasega, kes riigiteleri „Kahekõnes“ teatab, et selle ühe paha parteiga ei tahtvat ju keegi... Mida? Kas liivakastis mängida? Poliitik peaks ometi suutma opositsiooni võites mõistev olla ja vastasega dialoogi pidada, mitte mossitada, miks teised said rohkem hääli!?
Ehk just seepärast valib rahvas erinevalt kui tagatoad seda ette näevad, sest need tagatoalised on liiga sageli olnud poliitilised hüpiknukud? Kahjuks ka välismaalt tulnud poliitikute käes, kes sovetielu ja partorge pole omal nahal tunda saanud ning usuvad sinisilmselt, et eestlus iseenesest kogu vabariigi elu „roojast“ puhastab.

Andrus Ansip

ei suutnud peaministri kohalt lahkudes rahva ees vabandada, et ta oli juba nõukogudeaegses ülikoolis karjäärikommunist. Tema poliitilisele tõusule aitasid kaasa nii dissident Jüri Kuke protokollid kui ka Pronkssõdur; nii rahva lõhestamine kui ka rikkaid poputav maksusüsteem.
Ja Kalle Muuli ei suuda kirja panna, missugust „roojakihti“ tekitab praegu see ekskommunistide juhitav meedia, mis peab Ansipi-suguste ilmumist Eesti Vabariigi poliitikasse sama normaalseks nähtuseks nagu ka üha süvenevat vaesust ja viha rahvusvähemuse vastu. Aga kui Ansip jõuaks kord Europarlamenti, oleks see sovetitegelinskite võit meid kõiki liitnud vabadusunistuse ja loomulikult ka kunagise Rahvarinde üle. Kurjuse impeeriumi rajajad võivad siis tõesti väga uhked olla ja taevast meile tunnustavalt lehvitada.

Kes on ikkagi Eesti eliit?

Vaieldamatu eliit oli ja on minu jaoks Artur Alliksaar, kes suri vaesuses. Eliit oli ja on Juhan Viiding, kes tegi pärast murrangut enesetapu. Aga ma pole kindel, kas kogu meie Riigikogu ja poliitikud iseenesest eliidi hulka liigituvad. Kes neist tõesti eliidiks jäävad, seda kinnitab alles ajalugu. Kas on eliidiks jäänud Boris Kumm ja August Pork? Kas on seda Jaan Anvelt või Johannes Lauristin? Parteitu kirjanikuna, kel pole võtta teist emakeelt peale selle, milles praegu kirjutan, püsib minus lootus, et kui Rahvarinde-aegset eestlaste ühist õnnelootust lõplikult „meediaroojaga“ ei tsementeerita, võiks kunagisest „ühtlasest roojakihist“ saada hea väetis puhtamale elule, sest ühine õnn tähendab eelkõige üksteise mõistmist ja austamist, ka vabandamist. Lõpuks on roojamine omane kõigile elusolenditele, aga ainult inimolend on suutnud söömise ja roojamise vahepeal ka peaga mõelda ja hingega tunda.

Muuli: Edgar Savisaar on aus

6. aprilli saates „Olukorrast riigis“ (Raadio2) tunnustas Kalle Muuli Edgar Savisaart aususe eest – sest ta on avalikult teada andnud, et Euroopa Parlamenti valituks osutudes ta sinna ei lähe. Samas ülejäänud suuremates parteides käib valijate petmine.

„Mulle endale see sõna „peibutuspart“ ei meeldi. Ma ei saagi väga selle seosest valimistega aru. Tegemist on eufemismiga. Iseenesest need inimesed lähevad valijaid petma. Ja nimetada seda peibutuseks on minu meelest liiga vähe ja liiga leebe. Tegemist on katsega valijat petta inimese poolt, kes ette teab, et ta ei võta seda valitud ametikohta vastu. Ja pettusega on tegu eriti sel juhul, kui see inimene ei ütle seda selgelt välja. Selles mõttes on vaja Keskerakonna esimehele Edgar Savisaarele tunnustust avaldada, et ta väga selgelt on välja ütelnud, et ta ei kavatse sinna minna,“ sõnas Muuli. Kui Savisaar seda piisavalt sageli ja kõva häälega rõhutab, siis Muuli arvates ei saa teda süüdistada pettuses. Aga paljud teised kandidaadid tegelevad Muuli hinnangul pettusega, sest jätavad hämaraks, kas lähevad Brüsselisse või ei.

TALLINNA TV
21. – 27. APRILL

ESMASPÄEV, 21.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
08:15 Pühapäevatee*
09:00 Kultuurimeeter*
09:30 Keskkonnanädal*
10:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:15 BBC müstikasari. Bedlam*
11:05 Emberi linn (USA, 2008)*
12:40 Oma Valitsus*
13:25 Pillimeeste klubi*
14:25 Kinnisvaraveeb
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamess
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Päevakava
19:30 Terve tervis
20:00 TÄNA. Uudised
21:00 Ühistegevuse pooltund
21:30 Spordiakadeemia
22:30 21 grammi (USA 2003)
00:30 TÄNA. Uudised*
01:30 Terve tervis*
02:00 TeleChat

TEISIPÄEV, 22.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
09:00 Keelatud armastus. Otse südamesse*
09:45 Ühistegevuse pooltund*
10:15 Terve tervis*
10:45 TÄNA. Uudised*
11:45 Päevakava*
12:00 Spordiakadeemia*
13:00 Ülekanne Riigikogust*
16:00 Kinnisvaraveeb
16:45 Päevakava*
17:00 Ühistegevuse pooltund*
17:30 Terve tervis*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Keelatud armastus. Otse südamesse 22/142
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Nädal Pealinnas
19:30 Raul Vaiksooga Tallinnast Viivikonda
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Europarlamendi valimised
21:00 Kas tohib?*
21:30 Vaba mõtte klubi
22:30 Isamaa ilu hoieldes. Alo Mattiisen, 2011
23:40 TÄNA. Uudised*
00:10 Vaba mõtte klubi*
01:10 TeleChat

KOLMAPÄEV, 23.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Europarlamendi valimised*
09:00 Keelatud armastus. Otse südamesse 22/142*
09:45 Nädal Pealinnas*
10:00 Raul Vaiksooga Tallinnast Viivikonda*
10:30 TÄNA. Uudised*
11:00 Kultuurimeetri arhiivist. Teatrijutud
11:30 Linnaruumi arhiivist. Soodevahe
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Vaba mõtte klubi*
13:30 Europarlamendi valimised*
14:00 Kinnisvaraveeb
16:15 Nädal Pealinnas*
16:30 Vaba mõtte klubi*
17:30 LV Pressikonverents*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Keelatud armastus. Otse südamesse 23/142
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
21:00 Päevakava*
21:15 Arvutitark
21:30 Inimese mõõde
22:10 BBC draamaseriaal. Pärast surma 13/14
23:05 Spordiakadeemia*
00:05 TÄNA. Uudised*
01:05 Meedia keskpunkt*
01:50 TeleChat

NELJAPÄEV, 24.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
09:00 Keelatud armastus. Otse südamesse 23/142*
09:45 Meedia keskpunkt*
10:30 TÄNA. Uudised*
11:30 LV Pressikonverents*
12:00 Inimese mõõde*
12:40 Arvutitark*
12:55 Tõdemusi Eesti majandusest 2/3*
13:25 Kinnisvaraveeb
16:00 Need, kes meie kõrval*
16:45 Gruusia - kuus aastat hiljem*
17:15 Meedia keskpunkt*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Keelatud armastus. Otse südamesse 24/142
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Dr Vassiljevi terviseminutid
19:30 Kultuurimeetri arhiivist. Teatri- ja muusikamuuseum
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 OTSE: TeleTallinn. Linnapea tund
21:30 Aja puudutus
22:10 Dokumentaalfilm. Eestlaste sajand Tallinnas
22:50 Cash (Prantsusmaa, 2008)
00:15 TÄNA. Uudised*
00:45 Inimese mõõde*
01:25 TeleChat

REEDE, 25.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 Meistrite linn. Relvameistrid*
09:00 Keelatud armastus. Otse südamesse 24/142*
09:45 Dr Vassiljevi terviseminutid*
10:00 Kultuurimeetri arhiivist. Teatri- ja muusikamuuseum*
10:30 TÄNA. Uudised*
11:00 TeleTallinn. Linnapea tund*
12:00 Aja puudutus*
12:40 Dokumentaalfilm. Eestlaste sajand Tallinnas*
13:20 Cash (Prantsusmaa, 2008)*
14:45 Kinnisvaraveeb
16:20 Koolitants 2014, 13/19*
17:15 Dr Vassiljevi terviseminutid*
17:30 Kultuurimeetri arhiivist. Teatri- ja muusikamuuseum*
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Keelatud armastus. Otse südamesse 25/142
19:00 TÄNA. Uudised
19:15 Mina, tallinlane
20:00 TÄNA. Uudised
21:00 Jäljed*
21:30 Kas tohib?
22:00 Maatriks
22:45 Gruusia - kuus aastat hiljem*
23:15 TÄNA. Uudised*
00:15 Mina, tallinlane*
01:00 TeleChat

LAUPÄEV, 26.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
09:00 Keelatud armastus. Otse südamesse 25/142*
09:45 Inimese mõõde*
10:25 TÄNA. Uudised*
11:25 Terve tervis*
11:55 Ühistegevuse pooltund*
12:25 Dr Vassiljevi terviseminutid*
12:40 Mina, tallinlane*
13:25 Kas tohib?*
13:55 Arvutitark*
14:10 Maatriks*
14:55 TeleTallinn. Linnapea tund*
15:55 Europarlamendi valimised*
16:25 TeTeVeke
16:35 Võistlustantsu karikasari
17:40 Dokumentaalfilm. Göring - esinats 3/3
18:35 Koolitants 2014, 14/19
19:30 Aleksei Turovski lood
20:00 TÄNA. Uudised
20:15 BBC komöödiasari. Jalad ees 3/15
20:45 Taevarüütlid (USA 2008)
22:25 Dokumentaalfilm. Valmisolek
23:05 Võistlustantsu karikasari Grand Slam Ladina-Ameerika tantsudes, 2014*
00:10 TÄNA. Uudised*
00:25 Aleksei Turovski lood*
00:55 TeleChat

PÜHAPÄEV, 27.04
07:00 Info TV
08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 Kas tohib?*
08:45 Dr Vassiljevi terviseminutid*
09:00 BBC komöödiasari. Jalad ees 3/15*
09:30 Aleksei Turovski lood*
10:00 Taevarüütlid (USA 2008)*
11:40 Koolitants 2014, 14/19*
12:35 Raul Vaiksooga Tallinnast Viivikonda*
13:05 Kultuurimeetri arhiivist. Teatri- ja muusikamuuseum*
13:35 Jäljed*
14:05 Dokumentaalfilm. Göring - esinats 3/3*
15:00 Pühapäevatee
15:45 Dokumentaalfilm. Valmisolek*
16:25 TeTeVeke
16:35 Aja puudutus*
17:15 Maatriks*
18:00 Terve tervis*
18:30 Inimese mõõde*
19:10 BBC müstikasari. Bedlam
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Kadunud hingede saar
22:00 Pühak paavst Johannes Paulus II
22:15 Dokumentaalfilm. Eestlased Kremlis, 2006
23:15 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
23:30 Pühapäevatee*
00:15 Terve tervis*
00:45 TeleChat

Nädala juubilar ALLA PUGATŠOVA 65

Enne oma tähelendu Sofias lauluga „Arlekino“ 1975 oli Alla Pugatšova estraadil laulnud juba kümmekond aastat, esinedes mõõtmatu maa kultuuripaleedes ja rahvamajades. Jahmatav edu Bulgaariast alates oli nii tohutu, et annab tunda tänaseni. Pole see pärit muidugi üksnes sealt, vaid Pugatšova ei ole end kunagi lõdvaks lasknud, ei ole loorbereile puhkama jäänud; ta on lakkamatult töötanud ja väsimatult võidelnud vene estraadi Esimese Leedi maine heaks.

„Arlekino” oli algselt kirjutatud minooris ja kõlas kurvalt. Pugatšova pani selle kõlama kelmikalt ja trotslikult. Ehk peitus selles teatud tšaplinlik naer-läbi-pisarate-filosoofia – Charlie Chaplin ja Alla Pugatšova on sündinud teineteise järel: Alla 15. ja Charlie 16. aprillil. Seega täitub Chaplini sünnist 125 aastat.

1978. a tuli lauljanna võitjaks Sopoti (Poola) laulufestivalil (esinedes tõsiselt haigestununa) lauluga „Kuningad suudavad kõike“ (*Vsjo mogut koroli*). Sümboolselt sai selle laulu esitajast endast laulukuninganna.

Teel kuulsusele ei ole üksnes tõuse, vaid tuleb ette ka mõõnu. Oli ebaõnne Pugatšovalgi. 1997. a Eurovisioonile sõitis ta lauluga „Primadonna“, kuigi teda hoiatati (nende seas ka Jaak Joala), et see üritus pole tõsiste lauljate vääriline. Kuid ta ei kuulanud, ja sai mis tahtis – jäi 15. kohale; isegi allapoole, kui hiljem tema tulevane mees Filipp Kirkorov. Paraku siis veel ei teatud, et Eurovisioonil konkureerib laul ja mitte autoriteet (sama juhtus eesti lemmiku Silvi Vraidiga, kes tagantpoolt teise koha sai). Pugatšova sülitas tuld ja tõrva. Siiski lõikas ta negatiivsest kogemusest ka kasu – „külge jäi“ Vene Estraadi Primadonna tiitel (muide, see laul oli kirjutatud näitlejanna Ljudmila Gurtšenko auks).

Muide, paar sõna Filipp Kirkorovist. Juba väikese poisina olnud ta lauljannasse kõrvuni armunud. Bulgaaria selgeltnägija Vanga ennustanud talle, et kui koju sõidad, siis keda näed esimesena televiisorist, see saab sinu naiseks – ekraanil ta nägi Pugatšovat!

Veel on käibel poolanekdootlik lugu, kuidas Filipp 6-aastasena oli lava taga luninud fotole autogrammi: „Pai tädi Alla, palun kirjutage alla!“, mispeale sai hooletult vastuseks: „Kasvad suuremaks, kirjutame alla!“, vihjates naljatamisi perekonnaseisubüroos antavale allkirjale.

Kui edukalt lauljakarjääri teinud Kirkorov varsti kogu maa kuuldes Allale oma südant ja kätt pakkus, laulatati nad 1994. a Piiteris kiriklikult. Kurjad keeled pläkutavad, et abielu olnud neil omavaheline salaprojekt – kuigi Kirkorov ise oli juba kogu maa lemmik, lendas pärast abielu Pugatšovaga tema reiting lausa taevastesse kõrgustesse.

Nimetus „Vene estraadi kuningas“ on temasse kinnistunud tänini, sisuliselt lähenedes juba jumalale endale, kui vaadata tema viimaseid võimsaid esinemisi. Ja seda olenemata sellest, kuidas ka ei üritaks kadedad teda iga hinna eest pjedestaalilt alla tirida.

Pugatšova aga, kes hakkas veidi varju jääma, sai pärast nii

„pikantset“ abielu uue jõuga jälle meediastaariks.

Alla ongi oma meheleminekutega üsna originaalne. Piisab, kui öelda, kuidas oli lugu tema esimese mehega. Mingil ringsõidul õhtul hotellis kuulutanud ta: esimene, kes trepist alla astub, saab minu meheks! „Ohvriks“ osutus Leedu päritolu tsirkuseartist, ekstsentrik Mikolas Orbakas. Abielust on sündinud tütar, praegu ka väga populaarne laulja ja näitleja Kristiina Orbakaite.

Pugatšova autoriteet vene šõubisnisis on ületamatu. Isegi juba nii suur, et üleilmselt tuntud laulušou X-Faktor vene versioonis nimetati A-Faktoriks, sest Primadonna osales žüriis. Allat armastati omal ajal sama ülevoolavalt nagu Läänes ABBA-t. Teda tõesti jumaldas kogu maa.

Kord andis ta soolokontserdi, mida kanti üle kosmoselaeva pardalt – tõeline estraaditäht laulis ja teda kuulasid taevatähed! Ta on ka üks vähestest, kelle perekonnanime pole Venemaal tarvis nimetada, piisab eesnimest. Sama eesnimega lauljatarid ei ole riskinud oma nime all estraadile tullagi ja on eelistanud pseudonüüme: Valeria (alias Alla Perfilova) või skandaalne Maša Rasputina (passis Alla Agejeva).

Omal ajal voogas Pugatšova laul võimsalt üle maa, ja ta oli vist esimene, kelle eraelu arutasid kõik ja kõikjal: kellega käib, mis seljas on, kus skandaalitses. Temast sai avaliku elu tegelane – *grande dame*. Ta ise on öelnud, et isegi vannis olles on tal selline tunne nagu TV-kaamera ees.

Samuti ei saadud üheski pidulauas läbi ilma Pugatšovata. 1980-ndatel ajakirjas *Ogonjok* ilmunud intervjuus riigihümni autori Sergei Mihhalkoviga hüüatas see lõpuks: „Miks te ei küsinud, mida ma arvan Alla Pugatšovast?!“ Käibel oli isegi anekdoot, et kunagi, kui küsitakse „Kes oli Brežnev?“, vastatakse – „Ah oli keegi ametnik Alla Pugatšova ajal.“

NLiidus oli Pugatšoval kõige suurem kontserditasu. Ka praegu on ta üks rikkamaid esinejaid Venemaal. Kui ta jõudis pensioniikka, tegi kollane press nalja: kuidas ta pensionist ära elab? Veel aasiti, et kui tema noor mees Maksim Galkin saadetakse armeesse aega teenima, kas siis naine ootab mehe ära? Nagu Briti ajaleht *Sun*, kus igas numbris ilutses printsess Diana, ei saa ka *Ekspress-gazeta* läbi Allata. Mis siis ikka, Pugatšovast endast on saanud šõubisnise reeglite pantvang, mille loomises ta kunagi ise osales.

Kord 1990-ndail, kui helistasin Pugatšova heliloojale Igor Nikolajevile intervjuu asjus, esitledes end ajakirjanikuna Eestist, siis küsis ta pauhti! ilma sissejuhatuseta: kuidas teil seal elab Urmas Ott? Hiljem rääkis, kuidas meie kuulus telemees oli Moskvasse Pugatšova juurde sõites võtnud Tallinnast kaasa kimbu kollaseid tulpe, Alla lemmiklilli, küllap arvates, et 1990-ndatel kurnatud Venemaal pole poes saada leibagi, rääkimata lilledest. Suure žestiga oli ta neid ulatamas, kui lähenes Nikolajev samasuguse kollase buketiga, ainult et hoopis uhkemaga. „Kust sa selle võtsid?“ päris Ott, ja sai vastuseks: „Siitsamast nurga tagant kioskist.“

Alla Pugatšova oli viimane, kes sai NSV Liidu rahvakunstnikuks. Aunimetus anti talle Gorbatšovi „ukaasiga“ enne Liidu lagundamist. Pärast *perestroikat*, kui ennistati kirikupühad, alustas Alla jõulukontsertide sarja, kuhu kutsub esinema ka noori. Pärast seda TV-kontserti saadakse enamasti üleöö kuulsaks.

Tegelikult on kõik Alla laulud tema enda elujärkude – nii õnnelike kui ka üsna troostitute – peegeldus. Ettenägelikud olid ka kaks tema osavõtul tehtud filmi, kus ilmnes ka ta heliloojatalent („Tulin ja ütlen“, „Naine, kes laulab“).

Kunagi kogusin Pugatšova vinüülplaate ja olin samuti tema lauludest lummatud. Muidugi võib vahel mõni asi, mida ta praegu teeb, meeldida või mitte, aga 1970–80ndad olid vaieldamatult tema loomingu õitse- ja valitsemis-aeg Vene estraadil, samuti tolle aja inimeste teadvuses ja hinges kuuendikul meie planeedi maismaast.

Aga mis siin heietada – parem kuulame teda laulmas!

Raul Ratman

Tallinna päeva teatejooks 15. mail

Kodukaitse Ajaloo Selts koos Tallinna Kesklinna Valitsuse, Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti, Tallinna Spordi- ja Noorsooameti ning Tallinna Munitsipaalpolitsei Ametiga korraldab

Tallinna päeval neljapäeval, 15. mail

teatejooksu „Toompea 18.45". Tähistatakse Eesti Kodukaitse 24. sünnipäeva..

Just nii palju möödub sündmustest, kus Toompeale, Interrinde miitingule kogunenud raevunud miitingulised murdsid lossi sisehoovi, eesmärgiga kukutada riiki iseseisvumisteele suunama asunud valitsus.

Halvema hoidsid ära peaminister Edgar Savisaare raadiopöördumise peale Toompeale appi rutanud inimesed Tallinnast ja selle lähistelt, sundides märatsejad lossiõuest ja Lossi platsilt lahkuma.

Öösel kell kolm võttis Vabariigi Valitsus vastu otsuse kodu, rahu ja ühiskondliku korra ning kodanike turvalisuse tagamiseks luua organisatsioon Eesti Kodukaitse. Nende sündmuste meenutamiseks hakati alates 1993. aastast korraldama teatejooksu „Toompea 18.45".

Informatsioon http://www.kodukaitse.ee/ või tel. 50 74 999

Korraldav toimkond

Tallinna Linnavalitsus ja MTÜ Keskpäev Bowling Club tähistavad emadepäeva *bowlingu*-turniiriga

„Ema ja laps“

reedel, 4. mail kl 12.00–15.00
KU:LSA:LI II ja III korrusel (Mere pst 6, Tallinn)

Registeerimine: aare.metsjarv@mail.ee
Lisainfo tel 53 33 73 60

Kesknoorte kongress

Keskerakonna Noortekogu XII kongress

laupäeval, 3. mail kell 12.00

Mustamäe Kultuurikeskuses Kaja.

Registreerimine algab kell 11.00.

Lisainfo noortekogu veebilehtedel: www.kesknoored.ee , kesknoored.blogspot.com ja facebook.com/kesknoored

71 aastat Velikije Luki lahingust

Eesti Vabadusvõitluse Muuseum koos reisibürooga Mainedd korraldab Velikije Lukis hukkunute ja seal võidelnud eesti sõjameeste omastele ja militaarajaloohuvilistele Velikije Luki külastamist 27.–29. juunil, 25.–27. juulil ja 22.–24. augustil.

Reisiinfo: 551 94 07,
e-mail: peterburg05@hot.ee
info@mainedd.ee

Teade ja kutse!

Neljapäeval, 17. aprillil kl 14.00

kohtub Lasnamäe seeniorsektsioon
(Pae tn 19)
Riigikogu aseesimehe

JÜRI RATASEGA

Aeg on heitlik ja huvitav – ootame Jürilt uusi sõnumeid!

Kontakt: **Pille Lõvend**,
tel 51 29 489

Tartus

Vaiksel laupäeval, 19. aprillil kell 13 saavad erakonna Tartu büroos kohvilauas kokku seeniorid.

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee * tellimine@expresspost.ee